

vedtoges uden afstemning.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Anden behandling af lovforslag nr. L 31:

Forslag til lov om forlængelse af overenskomst mellem statsvirksomheden Bornholms- trafikken og Sømændenes Forbund i Danmark.

Af arbejdsministeren (Henning Dyremose).
(Fremsat 14/10 87. Første behandling 14/10 87. Betænkning 15/10 87).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Kaj Poulsen (S):

Socialdemokratiet har under udvalgsarbejdet været meget optaget af de påstande, som blev fremført her i Folketinget i går fra Fælles Kurs' side om, at forligsmanden egenhændigt skulle have fremsat et mæglingforslag imod Sømandsforbundets ønsker.

Vi har taget fat på den sag i udvalget, fordi vi mener, det er en principiel sag, om den ene statsinstitution skal fremsætte et mæglingforslag på begæring af en anden statsinstitution. Hvis det sker, mener vi ikke, at forligsmandsreglerne er overholdt efter de retningslinjer, der er de normale for området.

Vi har stillet en række spørgsmål, men dem har det naturligvis været svært at få et klart svar på, fordi forligsmanden ikke har mulighed for at referere fra forhandlingerne. Det er baggrunden for, at vi har måttet stille en række spørgsmål.

Vi har fået svar på nogle af spørgsmålene, og derudover har vi haft ministeren i samråd i Arbejdsmarkedsudvalget angående sagen.

Ministeren har over for udvalget oplyst, at efter hans opfattelse er der brugt en helt sædvanlig praksis på dette område, og det vil bl.a. sige, at forligsmanden traditionelt kun frem-

sætter mæglingforslag, hvis begge parter vil anbefale det over for medlemmerne, eller, som det er sagt i et skriftligt svar, hvis ingen af parterne anbefaler sine medlemmer at stemme nej.

Derudover har vi i udvalget modtaget et udklip fra dagbladet Politiken af g.d., hvori formanden for sømændene har sagt:

»Jeg har sagt til medlemmerne, at det ville være klogt at stemme ja, men hvis de stemte nej, var vi sgu lige gode venner af den grund.«

Heri ligger der faktisk også en anbefaling, og derfor må vi sige, at vi ikke finder, at det på den baggrund på nogen måde er dokumenteret, at forligsmanden har brudt de regler, han har at arbejde efter.

Vi har altså ikke kunnet få de helt firkantede svar, og det bliver påstand mod påstand, men med de dokumentationer, vi har fået her, synes jeg nok, vi må tage til efterretning, at sagen har kørt, som den skal køre.

Tilbage står så, hvorfor man bruger den slags argumentation her i salen, og dér vil jeg godt sige, at det er mit indtryk, at der er nogle faglige ledere, som er kagekoner i den sag, når det kommer til stykket. Jeg synes, det er beklageligt, at Folketingets tid har været brugt til dette.

Derudover vil jeg sige med hensyn til tjenestemandsansættelserne, at vi har fået en redegørelse for, hvorfor der nu, 2¹/₂ år efter, at Folketinget har vedtaget denne lov, ikke er blevet tale om tjenestemandsansættelser. Som Socialdemokratiet sagde i betænkningen, da loven blev vedtaget i 1985: Det var forkert, at man ikke forlods havde haft forhandlinger med organisationerne, både Sømændenes Forbund og COI og COII, for at klare disse problemer. Det var også forkert, at regeringen – men det var jo dengang, regeringen kunne det hele selv – ikke forelagde for Folketinget, hvad en sådan overgang ville koste. Det viste sig, at Socialdemokratiet i 1985, da loven blev behandlet, tog de ting op, som det var nødvendigt at få afklaret, før man lavede et egentligt lovgrundlag for disse tjenestemandsansættelser, og her må vi vel nok give hr. Preben Møller Hansen ret i, at med indgåelsen af denne overenskomst er denne sag, hvis der ikke kan blive enighed med Sømændenes Forbund, nu udsat til i hvert fald 1991.

[Kaj Poulsen]

Jeg synes rent faktisk, at regeringen har klodset grundigt i denne sag. Det burde vi have været foruden. Folketinget har ønsket disse tjenestemandsansættelser, men nu er sagen rent faktisk udsat til 1991, og det beklager vi. Det vil sige, at Folketinget – vi håber det ikke – kan få problemer med denne rute på et senere tidspunkt. Det ønsker regeringen ikke, det så vi i 1985, og det ønsker Folketinget heller ikke, men regeringen burde have handlet således, at vi havde undgået dette. Det har regeringen ikke gjort, og det beklager vi.

Jeg skal meddele, at på grund af de problemer, en konflikt på Bornholmsruten vil skabe for det bornholmske samfund, vil Socialdemokratiet stemme for lovforslaget ved tredje behandling.

Første næstformand (Knud Østergaard):

Jeg minder om, at skrubtudser ikke må medtages her i folketingssalen.

Svend Åge Petersen (KF):

Jeg synes, det allervæsentligste i denne debat er at se på, hvad formålet er med, at vi overhovedet behandler dette lovforslag, som det heldigvis ser ud til at vi får vedtaget med et meget, meget stort flertal. Formålet er ganske enkelt, at vi opretholder trafikken til Bornholm, at vi sikrer beboerne på Bornholm og dem, der i øvrigt gerne vil derover, at vi stadig væk har en ordentlig trafikal forbindelse til øen. Jeg synes, det er væsentligt, og jeg synes, det skal fremhæves.

Udvalgsarbejdet har givet anledning til at søge at finde ud af, hvorledes der arbejdes videre med den lovgivning, som blev vedtaget i 1985, hvor et lille flertal her i salen vedtog, at man skulle søge at undgå kommende konflikter på Bornholmstrafikken, og det kan interessere meget, at Socialdemokratiet efter først at have lagt en rigtig og ansvarlig holdning for dagen – at man vil være med til at opretholde den sikre trafik til Bornholm – derefter i betænkningen udtrykkeligt harcelerer over, at regeringen – ja, næsten skælder dem ud for det – ikke har fået følgen af en lovgivning på plads. Jeg vil derfor gerne anmode Socialdemokratiets ordfører om her at oplyse – det kan det nemlig være lidt vanskeligt at finde ud af, når nu man fra Socialdemokratiet lægger så megen vægt på, at denne lovgivning

kom igennem – hvordan Socialdemokratiet stemte, da loven var til afstemning her i salen i 1985.

Jeg prøvede under første behandling at få et svar fra Fælles Kurs på, om Fælles Kurs' repræsentant her skulle være vidende om, at Sømandenes Forbund havde ytret sig på en eller anden måde om dette mæglingsforslag. Jeg fik ikke noget svar. Jeg fik det heller ikke i udvalget, og jeg har så, ligesom Socialdemokratiets ordfører, læst et af vore dagblade, hvori man kan se, at Sømandsforbundet faktisk via formanden har ytret sig rimelig positivt om det mæglingsforslag, der foreligger.

Jeg vil egentlig godt tage hatten af for partiet Fælles Kurs, som her i salen demonstrerer, at partiet ikke i enhver henseende er bundet fuldstændigt sammen med Sømandsforbundet. Det synes jeg er meget tillidvækkende med hensyn til det kommende arbejde, og jeg er glad for at bemærke her, at vi nu har fået at vide, at ét er, hvad Sømandsforbundet mener, noget andet er, hvad Fælles Kurs mener. Det synes jeg egentlig vi skal tage hatten af for.

Vi er glade for at kunne opretholde trafikken til Bornholm. Det er det væsentligste i denne sag.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Hr. Svend Åge Petersen bad mig om en forklaring på, hvorfor Socialdemokratiet nu siger til regeringen, at den må føre en lov ud i livet, som et flertal i Folketinget har vedtaget. Det er jo fantastisk i sig selv. Regeringen må selvfølgelig føre en lov, som Folketinget har vedtaget, ud i livet.

Hr. Svend Åge Petersen undrer sig så over, hvorfor Socialdemokraterne stemte imod. Jeg har sagt til hr. Svend Åge Petersen, at han kunne læse betænkningen til lovforslaget, hvoraf det fremgår, hvad det var, Socialdemokratiet sagde i 1985, og jeg skal citere fra betænkningen:

»Der har ikke været ført nogen forhandlinger med de nuværende ansattes organisationer eller COI og COII, der eventuelt vil blive de kommende forhandlingsorganisationer, om arbejdstid, arbejdsforhold, løn m.v. Disse forhandlinger skal efter ministerens oplysning først begynde, når Folketinget eventuelt har vedtaget, at ministeren bemyndiges til at tje-

[Kaj Poulsen]

nestemandsansætte dele af personalet ved Bornholmstrafikken. Dette forhold betyder naturligvis, at der ikke er foretaget økonomiske konsekvensberegninger, hvorfor Folketinget reelt holdes uvidende om de økonomiske konsekvenser«, osv. osv.

Det er beklagelsen over, at man er gået baglæns i denne sag, der gør, at det bliver besværligt at forhandle med organisationer, som ved, at det er pålagt regeringen af Folketinget at opnå et resultat. Så har man givet sin modpart alt for gode kort på hånden. Det er kluntet, så det fløjter.

(Kort bemærkning).

Preben Møller Hansen (FK):

Jeg er gentagne gange blevet gjort opmærksom på, at man ikke må anvende det almindelige danske sprog, idet det strider mod forretningsordenen. Det er selvfølgelig ikke rart, at det er sådan, men jeg vil gerne spørge, om det er tilladt fra denne talerstol at fylde ikke alene de tilstedeværende, men hele det danske folk med løgn. Det må jo være sådan, at når man taler fra denne talerstol, må det være sandheden, man siger, og ikke noget andet.

I den forbindelse vil jeg gerne afsløre her, at jeg netop i går søgte foretræde for udvalget, idet man i dette Ting ikke mener, at et parti, der ikke svarer til dets interesser, skal være repræsenteret i udvalgene. Derfor måtte vi søge foretræde for udvalget for at redegøre for, hvordan stillingen reelt var.

Dér blev jeg stillet over for et konkret spørgsmål: om Sømændenes Forbund under forhandlingerne med forligsmanden havde givet positivt tilsagn om at anbefale mæglingforslaget til vedtagelse. Jeg gjorde da udvalget opmærksomt på – selv om det ikke er normal praksis dér, hvor jeg kommer fra, at tale om det, der er fortroligt – at jeg ikke på noget tidspunkt overhovedet havde deltaget i disse overenskomstforhandlinger, og jeg gjorde også helt klart opmærksom på, at det var mig som person, der havde skrevet de to forslag til beslutning i Sømændenes Forbund, der fastslog, at vi skulle indlede konflikten på Bornholmstrafikken.

Så skal man ikke fra De Konservatives talsmands side stå heroppe og udsprede tvivl om, hvad der er sandt, og hvad der er forkert, for så er man direkte en løgnhals, og så er man ik-

ke værdig til at være tillidsmand for det danske folk. Her taler man sandhed og kun sandhed. Det er det, det drejer sig om.

(Kort bemærkning).

Svend Åge Petersen (KF):

Jeg vil godt bede hr. Kaj Poulsen om at forklare, om det nu er sådan, at Socialdemokratiet er indstillet på, at vi fremover skal have en sådan grad af tjenestemandsansættelse på Bornholmstrafikken, at vi i fremtiden kan undgå at risikere, at denne forbindelse til øen lammes. Det var meget rart at vide.

Jeg er også glad for at kunne konstatere, at jeg på ét punkt er uenig med hr. Preben Møller Hansen, og det er, når hr. Preben Møller Hansen gør sig selv til repræsentant for sandheden. Heri er jeg meget uenig, og jeg er dybt bekymret, hvis nogen skulle få den opfattelse, at hr. Preben Møller Hansen alene repræsenterer sandheden.

Men én ting er allerede lært, og det er dejligt, når vores nye kolleger her i Folketinget er hurtige til at lære melodien. Det er måske mindre dejligt, når vi er hurtige til at lære den melodi, der hedder at svare udenom. Nu spørger jeg for fjerde gang: hvad er Sømandsforbundets kommentar – hvis vi kan få den, ellers må vi igen læse i avisen – til det mæglingforslag, som er kendt? Jeg ønsker ikke at vide, hvad der skete forinden. Jeg ønsker ikke at vide, hvad der ellers skete i udvalget i går; det er der ingen der må fortælle om her. Jeg ønsker at få at vide, om det er rigtigt, hvad der står i dagbladet Politiken, at man fra Sømandsforbundets side har anbefalet mæglingforslaget. For hvis man har det, så er det ikke noget ringe mæglingforslag – går jeg ud fra – disse sømænd nu må indordne sig under i en 4-års-periode, og så kan vi måske med lidt større sindsro gribe ind, selv om vi alle må beklage nødvendigheden af dette indgreb.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

For at klargøre det for hr. Svend Åge Petersen skal jeg sige, at Socialdemokratiet i lang tid har ønsket, at vi skal have tjenestemandsansættelser på ømtålelige områder. Det sagde vi under PROSA-konflikten, og vi har heller aldrig været uenige om, at det skulle ske ved-

[Kaj Poulsen]

rørende Bornholmstrafikken. Men problemet er, hvordan vi, når regeringen har tumpet af sted, som den har gjort, får et lovgrundlag i orden, når de, som regeringen skal forhandle med, ved, at regeringen sidder i en klemme; den skal bøje sig på et eller andet tidspunkt. Jeg synes, det er flot, at – som man har skrevet i forslaget fra 1985 – 7 skibsførere, 8 overstyrmænd, 16 styrmænd, 50 matroser, kahytsjomfruer, medhjælpere osv. skulle ansættes. Det havde naturligvis sikret trafikken til Bornholm, og så var vi ikke kommet i den situation, vi står i i dag.

(Kort bemærkning).

Preben Møller Hansen (FK):

Det kom ikke som nogen overraskelse for mig, slet ikke på baggrund af den diskussion, der var i går, at Det Konservative Folkepartis repræsentant ikke fatter, hvad det er, vi beskæftiger os med i dette Ting.

Det, det drejer sig om, er, om forligsmand Per Lindegaard har anvendt den praksis, som har været gældende altid, nemlig den, at man kun udarbejder et mæglingforslag under forudsætning af, at begge parter indikerer, at man er indforstået med, at man skal acceptere dette mæglingforslag, og dér har vi helt klart givet udtryk for, at vore forhandlere – det gælder tillidsmændene på området og forbundets forhandlere – på intet tidspunkt har accepteret, at der blev udarbejdet et mæglingforslag. Det er noget, forligsmand Per Lindegaard har gjort af egen drift, og han kom endda med den bemærkning, at det var nødvendigt for, at vi kunne få det vedtaget i Folketinget.

(Kort bemærkning).

Svend Åge Petersen (KF):

Jeg fik heller ikke svar, da jeg spurgte fjerde gang, så dette sidste forsøg på at få et svar fra Fælles Kurs må så foregå på en anden måde. Jeg vil anvende den fremgangsmåde, som Socialdemokratiets ordfører brugte tidligere på dagen: at citere fra dagbladet Politiken. Dér står, at Sømandsforbundets formand, hr. Preben Møller Hansen, siger:

»Jeg har sagt til medlemmerne, at det ville være klogt at stemme ja, men hvis de stemte nej, var vi« – og så er der et lille ord, jeg udelader – »lige gode venner af den grund ...

Skulle det være muligt nu i femte forsøg at få en repræsentant for Fælles Kurs til at bekræfte eller afkræfte, at disse ord er rigtige?

(Kort bemærkning).

Berlau (FK):

Repræsentanten for Det Konservative Folkeparti må betegnes som tungnem. Dette her drejer sig om, hvorvidt forligsmanden er berettiget til at fremsætte et mæglingforslag, ikke om, hvad Sømændenes Forbund efter fremsættelsen af mæglingforslaget har måttet diskutere med sine medlemmer. Det er det, der er essensen i det. Hvis forligsmand Per Lindegaard havde spurgt forhandlerne, da han fremsatte et mæglingforslag, havde svaret været nej, og det svar fik han også. Hvad der derefter bliver af efterfølgende spil, har intet med spørgsmålet om, hvorvidt forligsmanden må fremsætte et mæglingforslag, at gøre, intet overhovedet. Det blev sagt i går, og det er blevet gentaget her fire gange, men den herre fortsætter med sine tungnemme spørgsmål. Det nytter altså ikke noget. Forligsmanden har ikke overholdt gældende regler for fremsættelse af mæglingforslag, og så er det bedøvende ligegyldigt, hvad der er sket siden hen i den sag.

(Kort bemærkning).

Svend Åge Petersen (KF):

Jeg blev så glad, da jeg så, at der gik en ny repræsentant for Fælles Kurs på talerstolen, for så kunne det være, jeg kunne få det svar. Det lykkedes altså ikke.

Jeg må lige gøre opmærksom på, at når jeg stiller et spørgsmål, så er det det, jeg ønsker at få besvaret. Det spørgsmål, jeg har stillet, det spørgsmål, som ordføreren for Socialdemokratiet har stillet, og det spørgsmål, som også blev stillet i udvalget, vil man åbenbart ikke besvare. Altså må der være en uoverensstemmelse mellem formanden for Sømandsforbundet og de repræsentanter for partiet Fælles Kurs, der i dag her i salen har en anden holdning. Jeg synes, det er positivt, at der kunne ske en sådan opsplitning.

Det er mig, der stiller spørgsmålet, og jeg har ikke fået et svar. Jeg har også opgivet at få det for nærværende.

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Under hensyn til nogle af de bemærkninger, der er faldet under debatten, føler jeg mig nødsaget til at henlede Folketingets opmærksomhed på nogle bestemmelser i lov om mægling i arbejdsstridigheder. Der står i lovbestemmelserne fra 1971 i § 13:

»Det er forbudt at udstede erklæringer eller føre vidner om, hvad der af parterne oplyses eller foreslås under de af en forligsmand eller en mæglingsmand ledede forhandlinger, medmindre dette vedtages af begge parter og det drejer sig om bestanddele af forliget eller mæglingsmandens erklæring afgives i henhold til § 8, stk. 5.«

Og det fremgår af § 14, stk. 1:

»Overtrædelse af denne lovs bestemmelser straffes med bøde eller hæfte i indtil 3 måneder, for så vidt ikke højere straf i henhold til den øvrige lovgivning er forskyldt.«

Disse to bestemmelser betyder, at der er nogle i dette Ting, der ikke kan og ikke vil referere, hvad der måtte være foregået i forligsinstitutionen.

(Kort bemærkning).

Berlau (FK):

Heller ikke repræsentanten for Det Konservative Folkeparti er forpligtet ud over sine evner. Nu har vi forsøgt at forklare, hvad sagen drejer sig om, og så nytter det altså ikke noget, du bliver ved med at gentage, at du ikke har forstået en pind af det hele. Det er højst beklageligt.

Men når jeg nu har ordet alligevel og arbejdsministeren citerer fra forligsmandsloven, så fatter jeg bestemt ikke en lyd af det hele. Der står i betænkningen, at arbejdsministeren bliver citeret for, at de oplysninger, han er i besiddelse af, og som efter sagens natur er begrænsede, har han ikke nogen grund til at betvivle. Hvad er det for nogle oplysninger, ministeren er i besiddelse af, og hvor har ministeren sine oplysninger fra, hvis der skal være sådan en tavshedspligt omkring tingene? Op og forklar!

(Kort bemærkning).

Preben Møller Hansen (FK):

Ved de her diskussioner diskuterer man det, det drejer sig om, og ikke noget ved siden af,

og jeg svarer naturligvis kun på de spørgsmål, der har relation til den sag. Vi kunne også godt risikere, at den samme mand spurgte, om jeg havde et åbent samleje i Bangkok. Men jeg ikke har nogen plan om at svare på noget sådant; det er sagen uvedkommende.

Første næstformand (Knud Østergaard):

Jeg mener ikke, at de sidste bemærkninger højner debatten i Folketinget.

(Kort bemærkning).

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Jeg synes, vi skal have denne del af debatten gjort færdig, og derfor vil jeg da gerne, når hr. Berlau beder om et svar, sige, at efter de oplysninger, jeg er i besiddelse af, og som efter sagens natur er begrænsede på grund af de bestemmelser, jeg netop har citeret, har jeg ingen grund til at betvivle, at mæglingforslaget er tilvejebragt efter helt sædvanlig praksis. Det vil bl.a. sige, at forligsmanden traditionelt kun fremsætter mæglingforslag, hvis begge parter ved deres forhandlere vil anbefale det over for medlemmerne. Det er sædvanlig praksis i den danske forligsinstitution. Jeg har ingen grund til at betvivle, at denne praksis er blevet efterlevet.

Ole Henriksen (SF):

Debatten bekræfter, at vi er inde i et nyt overenskomstindgreb, hvor vi lander uden særligt kendskab til indholdet af, hvad vi har beskæftiget os med. Det er klart, at det er lidt ubehageligt – det må det være for de fleste tilstedeværende – at det forholder sig sådan. Jeg synes, at kvaliteten af de svar, vi har fået i udvalget og her, er på et plan, som ikke gør, at vi kan forsvare over for de medlemmer, som vi nu griber ind over for, at det er seriøst behandlet herinde, og at vi kender detaljerne.

Det er blevet sagt, at denne konflikt har livstruende karakter, hvis den kommer til udbrud. Det er ikke SFs opfattelse, at der er noget livstruende i at stoppe færgesejladsen. Der er jo andre skibe, der sejler, og flyene flyver. Flåden er jo også til stede, og den kunne komme til at lave noget lidt mere fornuftigt, nemlig at sejle forsyninger over. Stort set er Bornholm selvforsynende med alting. Derfor kan jeg ikke se andet, end at de, der virkelig får

[Ole Henriksen]

problemer, er dem, der står for at skulle på efterårsferie i den kommende uge. De bliver måske klemte, men man kan selvfølgelig heller ikke forvente, at en konflikt ikke betyder, at nogle kommer i klemme; det ligger jo i alle konflikter. Men livstruende er det ikke.

»Livstruende« eller »samfundshensyn« bruges om alle indgreb her. Det er blevet brugt i Falckkonflikten. Det har været brugt vedrørende lægerne osv. med forskellige motiveringer. De eneste, der gik fri i denne omgang, var vagtmandskabet og kustoderne, for det havde ikke livstruende karakter. Det forstår jeg godt at man ikke rigtig kunne få sig selv til at bruge som argumentation.

Af forhandlingerne i forligsinstitutionen – jeg skal ikke blande mig i dem i øvrigt, for det er da rigtigt, som ministeren citerede, at der ikke kan refereres fra dem – fremgår det f.eks., at det, som har været det springende punkt, er rådighedsvagten og betalingen for den. Det er helt klart fremgået af udvalgsarbejdet, at sømænd på Bornholmsruten kan komme til at arbejde eller være om bord i dobbelt så mange timer, som de bliver aflønnet for. Altså: man kan sagtens være der i 24 timer og så kun få løn for de 12 af timerne, men man er tvunget til at være om bord, og det er den eneste indenrigsfærgefart, der har den ordning. Så må man forstå, at sømændene reagerer over for, at man overhovedet ikke imødekommer deres krav om kompensation for denne rådighedsvagt på skibene.

Kigger vi på Bornholmstrafikkens overenskomstkrav, og kigger vi på teksten i mæglingforslaget fra forligsmanden, er ordlyden nøjagtig den samme. Det vil sige, at man har fulgt arbejdsgiveren på dette meget væsentlige område, som egentlig er brudfladen, 100 pct., til det mindste komma. Så kan man spørge sig selv: hvad har den forligsmand egentlig lavet? Hvad er der blevet forhandlet om på dette meget væsentlige punkt? Der er ikke blevet lavet noget, for vi har selvfølgelig Folketinget i baghånden til at ordne det. Vi har også lovgivningen, der kan træde ind i sidste fase og ordne det. Det er ikke noget nyt herinde i Folketinget, at man behandler den svageste part i overenskomstforhandlingerne på denne måde.

Vi kan i SF godt støtte, at man arbejder videre med at få matroserne på Bornholms-

trafikken til at gå i forhandling om at overgå til tjenestemandsansættelse. Det synes vi for så vidt er en udmærket idé. Det, jeg mener er problematisk, er, at her indgår man en firårig overenskomst, og ministeren har godt nok svaret, at denne overenskomst ikke er til hinder for, at man i perioden overgår til at blive tjenestemand på Bornholmstrafikken. Men det fremgår også, at det bliver på uændrede løn- og arbejdsvilkår, og så har man faktisk låst denne situation fast i de næste fire år. Ministeren er bekendt med, hvordan organisationerne forholder sig indbyrdes til det spørgsmål.

Så kan man ikke komme her og sige, at man vil fremme den sag mest muligt. Det er jo en sæbeboble, og den bliver ikke til noget som helst; det ved ministeren også godt. Man må nok sige, at næste gang der er overenskomstforhandlinger på Bornholmstrafikken, er vi formentlig ikke nået et skridt videre i disse forhandlinger om tjenestemandsansættelse, og vi står så også over for en ny livstruende konflikt, og så kan vi gentage hele spillet én gang til.

Med de bemærkninger, vi har fremsat i betænkningen, og dem, jeg har fremført her, vil SF ved tredje behandling stemme imod indgrebet.

Første næstformand (Knud Østergaard):

Hr. Berlau har bedt om en kort bemærkning. Var det i tilslutning til hr. Ole Henriksens indlæg?

Berlau (FK):

Nej!

Første næstformand (Knud Østergaard):

Så må jeg henvise til, at man melder sig som privatist.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

For at der ikke skal være tvivl om begrundelsen for indgrebet ved det her lovforslag: når hr. Ole Henriksen fra SF i hele sin argumentation står og dokumenterer, at der ikke er noget livstruende i sagen, så vil jeg give hr. Ole Henriksen ret, det er der ikke. Det er for øvrigt heller ikke baggrunden for lovforslagets fremsættelse.

[Kaj Poulsen]

Jeg vil godt tage afstand fra SFs løsning på dette problem, nemlig at gøre søværnet, hæren, og hvem man nu kunne tænke sig, til strejkebrydere og skruebrækkere for at klare de problemer, for at SF stadig væk kan have rene hænder her i salen.

Dette lovforslag er fremsat på baggrund af de uoverskuelige konsekvenser for person- og godstransporten til det bornholmske samfund. Det er den baggrund, Socialdemokratiet har taget stilling til forslaget på.

(Kort bemærkning).

Ole Henriksen (SF):

Jamen SF behøver ikke at vaske sine hænder i denne sag, hvis man på et tidspunkt sætter militæret ind for at komme til undsætning, hvis der er nogen, der er i nød.

Det, der var mit budskab i indlægget, var selvfølgelig, at den situation kommer man ikke i, for der er ikke noget livstruende. Bornholm er selvforsynende på mange leder og kanter, og der kan sejles derover, der kan flyves, og så tillod jeg mig den bemærkning, at militæret kunne man selvfølgelig også sætte ind, hvis det var livstruende. Militæret har da været brugt før i visse situationer, med bæltekøretøjer om vinteren osv., og jeg kan da ikke se andet, end at det er fornuftigt at bruge det materiel, man har, i nødsituationer.

Derfor har vi altså ikke noget ønske om at vaske hænder i forhold til vores standpunkter her. Vi mener rent faktisk det, jeg sagde.

Niels Anker Kofoed (V):

Jeg synes, man kan hilse med tilfredshed, at et så stort flertal har erkendt og anerkender, at man ikke kan standse en samfærdselslinje til en landsdel. Efter min opfattelse er det det, det drejer sig om. Det drejer sig ikke om, hvorvidt forligsmanden har gjort det ene og en gruppe har sagt noget andet. Det drejer sig heller ikke om, at det er livstruende.

Det drejer sig principielt ganske enkelt om, hvorvidt man kan standse en motorvej. Bornholmstrafikken er efter min opfattelse en motorvej fra det øvrige land til Bornholm. Og så er jeg bedøvende ligeglad med – for at anvende den moderne sprogbrug – om det er det ene eller det andet argument, man bruger. Det argument, der duer, er, at vi ikke skal være holdt uden for den almindelige lovgivning, som gælder for andre.

Derfor hilser jeg med tilfredshed, at regeringen kommer op af starthullerne og Folketinget vedtager, at forbindelsen til en af vore efter min opfattelse vigtigste landsdele skal opretholdes.

Jeg synes, at det også siger noget andet. Det siger vel i realiteten det, at strejke på den rute er en illusion. Om det kan løses ved, at man fremskynder udviklingen i tjenestemandssystemet, eller man laver det på en anden måde, er vel ret ligegyldigt, for Folketinget har hermed sagt, at vi ikke accepterer, at forbindelsen mellem Bornholm og København afbrydes. Og så kan man selvfølgelig tage det til efterretning, og så synes jeg, man skal gøre, som man ellers gør: forhandle sig til et fornuftigt resultat. Jeg synes, at Folketinget kan være tjent med, at det ikke har blandet sig i detaljerne, men principielt sagt, at en landsdel ikke kan afskæres fra en anden del af landet.

(Kort bemærkning).

Ole Henriksen (SF):

Hr. Niels Anker Kofoeds bemærkning om at betragte Bornholmsruten som en motorvej er udmærket. Det er klart, at det kan man gøre. Men jeg synes ikke, dette adskiller sig ret meget fra, når vrede landmænd har besat broerne mellem landsdelene. Jeg ved ikke, om de var motorveje dengang, men jeg tror nok, de var det, og der er ikke meget forskel i forhold til situationen dengang ud fra de betragtninger, som hr. Niels Anker Kofoed gjorde her.

(Kort bemærkning).

Preben Møller Hansen (FK):

Jeg synes, det er en rimelig betragtning, vores bornholmske ven anlægger, når han udtrykker, at det er en slags motorvej. Det er en vandvej, der bliver trafikeret. Men vejen er ikke stoppet. Der er fri adgang for hvilket som helst transportmiddel, der bevæger sig på vandvejene, til at fortsætte den rute.

Det, vi har gjort, er, at vi har lavet et enkelt § 77-eftersyn og stoppet en enkelt gondol og siger: den kan altså ikke køre på vejen. Der skal altså andre transportmidler til.

Det er ikke under nogen omstændigheder livstruende, at denne rute stopper. Der er fri adgang til alle havne på Bornholm. Det vil sige, at det kun er et spørgsmål om et enkelt re-

[Preben Møller Hansen]

deri, der ikke vil indse, at det skal betale for den tid, folk er om bord, og det må det lære at forstå. Det er derfor, man har en overenskomst.

(Kort bemærkning).

Niels Anker Kofoed (V):

Jeg vil bare sige til det eksempel, hr. Ole Henriksen brugte, at disse bønder, eller hvem der ellers blokerede vejene, blev fjernet af politiet og fik bøde derfor.

Til hr. Preben Møller Hansen kan jeg sige: staten har overtaget Bornholmstrafikken, sejladsen, og staten har dermed også en forpligtelse til at sørge for, at den foregår. Den skal foregå, og derfor synes jeg, det er godt, at Folketinget har sagt, at her gælder altså nogle andre regler. Bornholmstrafikken er vores hovedvej, og den skal opretholdes.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Jeg er naturligvis enig med hr. Preben Møller Hansen i, at der ikke er noget livstruende i denne konflikt. Det har heller ikke været begrundelsen for at fremsætte lovforslaget. Det har ikke været begrundelsen for Socialdemokratiets tilslutning.

Nu har jeg også været faglig tillidsmand i en årrække, og det, der undrer mig, er, at en forbundsformand for et konfliktamt område har mulighed for at benytte Folketingets talerstol til i tilfælde, hvor der skal være konflikt på det område, som forbundsformanden tegner, at opfordre de øvrige medlemmer til at klare det strejkeramte arbejde. Jeg synes, det er lidt af en fantastisk situation, vi oplever her. Jeg synes faktisk, at nu begynder argumentationen at komme helt ud på overdrevet, hvor man kan se, at det vist kun er øregas, det drejer sig om.

(Kort bemærkning).

Preben Møller Hansen (FK):

Hvis man skulle følge den bornholmske debattør, skulle man fjerne de bestemmelser i overenskomsten, hvori det fastslås, at overenskomsten har en bestemt løbetid, og at man efter den løbetid indleder forhandlinger, og når forhandlingerne er afsluttet, enten med et resultat eller med det modsatte, er der nogle regler for, hvordan man behandler den situation.

I denne sag er der altså ikke opnået enighed. Derefter har begge parter, både arbejds-giverparten og arbejderparten, retten til ved konflikt at sikre, at der kommer en løsning, der er tilfredsstillende for dem. Den bestemmelse må man fjerne, for så vidt man skal følge den bornholmske debattørs indlæg.

Så vil jeg gerne sige til socialdemokraten, at han taler naturligvis ud fra, at han skal forsvare det fantastiske, at vi endnu en gang træder ind og knægter danske arbejderes ret til gennem konflikt at sikre sig de vilkår, man vil arbejde under. Men vi har ikke på noget tidspunkt frataget andre redere retten til at sejle på Bornholm, og vi har ingen indflydelse på, om Maersk Air og SAS flyver til Bornholm. Det er ruter, de har, og man kan selvfølgelig sagtens anvende dem.

Det, det drejer sig om, er, at man påstår, at det er livstruende, og det er en direkte, lodret løgn. Vi må afvise det ved at sige, at det ikke er de bornholmske havne, der er lukkede, de er stadig væk åbne. Det er kun én rute, det drejer sig om, hvor man ikke kan blive enig med modparten.

Første næstformand (Knud Østergaard):

Det er normalt i Tinget at nævne medlemmerne ved navn og ikke ved hjemsted.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Jeg ved ikke, hvor mange gange man skal fortælle hr. Preben Møller Hansen, at der er ingen, der har argumenteret med en livstruende situation. Hvorfor hr. Preben Møller Hansen bliver ved med at argumentere for det, må stå hen i det uvisse. Det er der altså ingen der har gjort.

Nu må jeg sige, at hvis der er strejke på en havn og nogle sager skal losses, så flytter man ikke bare hen til en anden kaj og får losset de sager. Men jeg kan forstå, at hvis Sømandsforbundets medlemmer på Bornholmstrafikken skulle gå i strejke, er Sømandsforbundet fuldstændig ligeglad med, om de medlemmer vinder eller taber den strejke, for problemerne kan jo klares af de andre medlemmer, det er intet problem.

Det er fantastisk, hvilken faglig indsigt vi får i Sømandsforbundets og Fælles Kurs' muligheder for at arbejde. Jeg forstår godt på

[Kaj Poulsen]

baggrund af denne debat, at ingen har kunnet blive enig med de mennesker om noget som helst.

(Kort bemærkning).

Berlau (FK):

Jeg kan godt forstå, at hr. Kaj Poulsen ikke længere er tillidsmand, men nu er blevet valgt til at sidde her i Folketinget.

Når der er konflikt, drejer det sig om at skade den modpart, man er i konflikt med, så meget som overhovedet muligt. Det har han ikke forstået noget af. Når man har en konflikt, drejer det sig om, at den modpart, man har, forbløder så meget som muligt, og så drejer det sig om, at man sikrer, at de andre medlemmer stadig væk har en ordentlig og fornuftig beskæftigelse.

Hvis Bornholmstrafikken var konfliktramt, var der sikkert mange andre muligheder for at skaffe forsyninger over til Bornholm. Det vil sige, at den bornholmske befolkning ikke vil lide under en sådan konflikt, men det vil statselskabet Bornholmstrafikken, og det er det, det drejer sig om.

(Kort bemærkning).

Preben Møller Hansen (FK):

Når man er tillidsmand og man skal bekæmpe en arbejdsgiver, så er det et spørgsmål, om man har evnen til at vurdere, hvordan man rammer arbejdsgiveren bedst, således at han svækkes økonomisk og bøjer sig for de krav, man stiller.

I den forbindelse gælder det altid om at sikre, at arbejdsgiverens konkurrenter snupper profitten fra den arbejdsgiver, man kæmper imod, således at man svækker ham økonomisk.

Derfor ser man, at Sømændenes Forbund, som er fornuftigt, hvis det f.eks. strejker på Molslinien, opfordrer folk til at tage over med JKL eller et andet rederi, for så tvinger man arbejdsgiveren til at indse, at konkurrenten stjæler kunderne, og at det derfor gælder om at bøje sig for de krav, sømændene stiller.

Men hr. Kaj Poulsen har åbenbart ikke fattet en pind af, hvad det vil sige at være tillidsmand. Det er også derfor, han er placeret i det her foretagende.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Først skal jeg meddele hr. Berlau, at det såmænd ikke er noget forgangent, at jeg er tillidsmand. Jeg er skam stadig væk valgt som tillidsrepræsentant for Metal.

Jeg må indrømme, at jeg aldrig har fundet den holdning i dansk fagbevægelse, der her er givet udtryk for.

At hr. Preben Møller Hansen og hr. Berlau vil tømme statskassen for at knække Bornholmstrafikken, er dog fantastisk. Fordi 50 medlemmer strejker, vil man tømme statskassen for at vinde en sag. Det skal klares af alle de andre medlemmer. Så pjat med dem, der strejker og vil vinde en sag! Den er først vundet, når statskassen er tom.

Nu kan jeg høre, at hr. Preben Møller Hansen er enig med mig. Det fortæller lidt om, hvad det er for en sag, hr. Preben Møller Hansen er ude i her. Mon ikke det her er etableret for kampens skyld og ikke spor andet?

Estrup (RV):

Jeg skal ikke blande mig i debatten om, hvordan man bedst får bukket begge ender sammen på arbejdsgiverne. Jeg synes egentlig, vi har vigtigere opgaver, nemlig at løse samfundets problemer. Det er vel egentlig det, vi er sat til herinde, og det håber jeg vi kan gøre på en rimelig og fornuftig måde.

Det, som var fremme i debatten i går, og som gjorde en del af os interesserede i at få et grundigt udvalgsarbejde, var de beskyldninger og påstande, som blev rejst imod forligsinstitutionen, og som på mange måder var af principiel karakter.

Under udvalgsarbejdet har vi gjort, hvad vi kunne for at få belyst det, men i sagens natur er det naturligvis meget vanskeligt, fordi forligsinstitutionen er underkastet en fortrolighed, som vel er nødvendig.

Jeg er tilfreds med den erklæring, vi har fået fra arbejdsministeren, og som er gengivet i betænkningen, om, at der, så vidt det overhovedet kan skønnes, er fulgt normal praksis i denne sag. Det er så langt, som vi vel kan komme.

Jeg vil i den sammenhæng godt sige, at jeg synes, det er beklageligt, at der tilbage står en række beskyldninger mod forligsinstitutionen. Jeg tror ikke, det kan være i arbejdsmarkedets

[Estrup]

parters interesse, at der skabes tvivl om forligsinstitutionen, for det er trods alt alles kamp mod alle, der erstatter et rimeligt system på arbejdsmarkedet.

Derfor mener jeg, det er uheldigt, at vi har fået rejst denne debat, når den faktisk ikke kan belyses bedre og vi ikke kan få dokumentation for de påstande, som blev rejst i går.

Jeg synes også, at det er forsømt fra Fælles Kurs' side at understrege præcis, hvad det er for nogle regler i forligsmandsloven, der er overtrådt. Det har vi ikke kunnet komme til bunds i.

Derfor står kun tilbage, at vi altså nu må køre dette indgreb igennem, at vi ophører mæglingsforslaget til lov og dermed får stoppet konflikten og dermed får gjort noget, som efter Det Radikale Venstres skøn er helt nødvendigt for at sikre rimelige samfundsforhold på Bornholm.

Jeg er meget enig i det, hr. Niels Anker Kofoed har sagt om nødvendigheden af at sikre Bornholmstrafikken. Jeg synes også, det var rimeligt og nødvendigt, at man nu fik realiseret det, som lå i den lov, vi vedtog i 1985, om tjenestemandsansættelse. Jeg tror, vi her har en af mulighederne for at forhindre en gentagelse af det, vi har set i denne omgang.

Jeg synes, man må se i øjnene, at hvad enten man opfatter det som samfundstruende eller livstruende, er Bornholmstrafikken en livsnerve for Bornholm, og den kan vi ikke risikere bliver skåret over.

Glønborg (KRF):

Det helt aktuelle problem, vi her er stillet over for, kan løses med det foreliggende lovforslag.

Kristeligt Folkeparti har ikke regulært medlemskab af udvalget, men som stedfortræder deltog jeg i en del af udvalgets arbejde i aftes, og jeg kan oplyse, at jeg ville have kunnet tiltræde betænkningen, sådan som udvalgsflertallet har skrevet den, så Kristeligt Folkeparti vil stemme for lovforslaget.

I går afstod jeg fra at komme med principielle betragtninger – og jeg vil heller ikke i dag komme med en større udredning – men jeg finder det rimeligt at nævne et par principielle spørgsmål, som denne sag kalder frem.

Det første er: hvordan kan vi forhindre, at konflikter mellem to parter i en sag kommer

til at ramme helt udenforstående personer i langt højere grad end sagens egentlige parter?

Hr. Berlau har sagt noget rigtigt i dag, nemlig at i en konflikt gælder det om at ramme modparten. Hvis der havde været flere konkurrerende ruter til Bornholm, havde der været en rimelig chance for ved en arbejdsnedlæggelse at tvinge ejeren af den ene rute ud i en forhandling, fordi der så klart ville være tale om, at den pågældende rute blev stillet økonomisk dårligere, når den blev udsat for en konflikt. Så kunne konflikten opfylde sit formål. Men her, hvor der er tale om kun én, bliver den virkelig ramte jo en helt sagesløs befolkning.

På andre områder har vi det sådan, at hvis en virksomhed, et firma, har monopol i en sag, så har samfundet sørget for, at et sådant monopol ikke udnyttes til skade for hele befolkningen. Spørgsmålet er: kan vi betragte sådanne tilfælde, som vi oplever her, som udtryk for en monopolsituation, hvor der må sættes nogle særlige begrænsninger også med hensyn til konfliktmuligheder, sådan at vi kan undgå, at vi skal have den slags op til specialbehandling i Folketinget, hver gang sådan noget sker? Det var det ene principielle spørgsmål, jeg gerne ville berøre, og jeg håber, at der engang bliver lejlighed til at komme dybere ind i dette spørgsmål.

Det andet spørgsmål gælder den løsningsmulighed, der fra Socialdemokraternes side har været nævnt, nemlig at man tjenestemandsansatte en stor del af mandskabet. Det at tjenestemandsansætte har tidligere været regnet for en sikkerhed for, at et stykke arbejde blev gjort. Det var det også i gamle dage. Men vi har desværre i de senere år oplevet en række eksempler på, at også tjenestemænd stik imod alle regler gik ind i arbejdsnedlæggelser, og at vi derfor i dag reelt ikke har nogen garanti for, at tjenestemænd også altid passer arbejdet.

Jeg synes, at vi her har endnu et eksempel på, at det er betænkeligt, at vi har ladet tjenestemandsbegrebet få lov til at flyde ud. Jeg håber, at vi vil besinde os på det problem, sådan at vi får hele tjenestemandsbegrebet strammet, så der ikke skal være nogen tvivl om, at en tjenestemand er en tjenestemand, som man kan regne med til enhver tid udfører sit arbejde. Ellers når vi ikke til en løsning fremover ved

[Glønborg]

at tjenestemandsansætte personalet på Bornholmstrafikken.

Preben Møller Hansen (FK):

Jeg synes, det er totalt uanstændigt, at man overhovedet behandler et spørgsmål af den art, vi her behandler, i dette Ting. Det er et spørgsmål, der alene drejer sig om to parter, der har indgået aftaler med hinanden, og disse aftaler skal man efterleve.

Men det, vi behandler her, er et spørgsmål om at bryde indgåede aftaler mellem arbejdsmarkedets parter, og det må siges at være uanstændigt. Når man indgår en aftale, er det for at respektere den og overholde den og ikke for at bryde den.

Men det, der er interessant i denne sag, er selvfølgelig de bemærkninger, der kommer til betænkningen.

Hr. Berlau har efterlyst dem, men jeg vil gerne gøre nøjagtig det samme. Der står i betænkningen, at arbejdsministeren i et samråd over for udvalget har oplyst, at efter de oplysninger, som ministeren er i besiddelse af – og disse oplysninger er efter sagens natur begrænsede – har han ingen grund til at betvivle, at mæglingforslaget er tilvejebragt efter helt sædvanlig praksis, og det vil bl.a. sige, at forligsmanden traditionelt kun fremsætter mæglingforslag, hvis begge parter vil anbefale det over for medlemmerne.

Vi må herfra som folkevalgte efterlyse en helt klar redegørelse for, hvad det er for oplysninger, arbejdsministeren er i besiddelse af, oplysninger, som han ikke vil meddele det folkevalgte forum. Det må være sådan, at vi som folkevalgte får adgang til alle de oplysninger, der ligger i en hvilken som helst sag, vi skal behandle i dette forum. Det er jo ikke nogen Ku-Klux-Klan-bevægelse, hvor en lille inderkreds sidder og skal træffe beslutninger over alle andre, uden at den oplyser over for dem, der skal stemme, hvad det er for ting, den ligger inde med.

Vi er i hvert tilfælde af den opfattelse, at det, vi her oplever, er, at forligsmand Per Lindgaard direkte handler i strid med normal praksis, idet han af egen drift har udarbejdet et mæglingforslag, der er en forringelse af de eksisterende overenskomster, og som samtidig er udarbejdet med den bemærkning: det er jo nødvendigt for mig at lave et sådant doku-

ment, således at man kan behandle det inde i Folketinget. Det vil sige, at det må være herinde fra dette forum, at der sidder nogle mennesker, som er med til at underminere faglige overenskomster, og det er totalt uantageligt.

I diskussionen har det været fremme, at Socialdemokratiet sædvanen tro også stemmer imod indgreb i arbejdsmarkedets forhold. For at vaske sine hænder rene har hr. Kaj Poulsen i sin sidste korte bemærkning givet udtryk for, at Fælles Kurs kun vil have kampen for kampens skyld. Denne betragtning kan han selvfølgelig anlægge, men den har intet med virkeligheden og sandheden at gøre.

Kendsgerningen er, at de tillidsmænd, der er beskæftiget ved Bornholmstrafikken, og som har været med til at forhandle det her, er medlemmer af Socialdemokratiet, og at den repræsentant, der sidder for Sømændenes Forbund i Rønne afdeling, er socialdemokratisk folketingskandidat. De har bl.a. været med til at forhandle, og de har også taget afstand fra det. Det er nu engang medlemmerne på færgeruten, der har sagt nej med stor majoritet, og derfor skal Socialdemokratiets hr. Kaj Poulsen naturligvis ikke fra denne talerstol stå og beskyldte Fælles Kurs' repræsentanter for, at det er os, der ønsker kampen for kampens skyld. Det er simpelt hen det rene galmandsværk.

Men hvorom alting er, forholder det sig sådan, at det, vi siger i denne sag, naturligvis har sin forståelse i hver eneste faglig kamp, der foregår. Vi fører en kamp direkte og alene imod Bornholmstrafikken, fordi vi ikke kan få de vilkår, som man kan kræve i nutidens Danmark 1987.

Det, der kræves, er jo blot, at man får noget betaling for den tid, man opholder sig om bord i skibet. Vi kan føre dokumentation for, at folk skal opholde sig om bord i 48 timer, men kun får betaling for et par stykker. Det er jo fuldkommen abnormt, at man kan have et sådant forhold. Når man betænker, hvilke lønforhold vi har her i dette Folketing, hvor folk næsten aldrig er til stede, burde man kunne forstå netop de søfolk, der skal være om bord i skibene uden at skulle bestille noget; de skal kun stå til rådighed i henhold til bemandingsloven. Der er noget, der er rivende galt i den sammenhæng. Man burde kunne indse, at der skulle gives nogle indrømmelser netop på dette område.

[Preben Møller Hansen]

En anden ting, som jeg savner i betænkningen, er, at vi over for udvalget gjorde rede for, at man burde nedsætte et paritetisk udvalg, der skulle forhandle videre om problemerne. Det ser ikke ud til, at Socialdemokratiet er interesseret i noget sådant, og spørgsmålet er unægtelig, hvorfor man fra Socialdemokratiets side ikke vil indtage et positivt standpunkt over for et forslag om at nedsætte et paritetisk udvalg, der skal behandle og forhandle de problemer, der er uløste.

Og så er spørgsmålet selvfølgelig: hvad er det, vi er med til at lægge brænde på? Vi er med til at lægge ved til et flammende bål, som kan blusse op. Man giver udtryk for her fra talernes side, at man ønsker at sikre ruten opretholdt af hensyn til befolkningen. Sagen er unægtelig, at hvis man tvinger disse vilkår igennem over for disse søfolk uden at tage hensyn til deres berettigede krav, kan det jo godt være, at der ikke er nogen trafik til Bornholm, sådan som man giver udtryk for at man gerne vil have det. Her taler jeg naturligvis som folketingsmand, der har et vidtgående kendskab til, hvad konsekvenserne kan blive, for så vidt man i dette høje Ting griber ind og tvinger arbejderne til at arbejde under vilkår, som de ikke selv har accepteret.

Som sømandsforbundsformand kan jeg sige, at jeg har oplevet utallige gange, at sømændene har stejlet og nedlagt arbejdet, og jeg skal selvfølgelig som ansvarlig forbundsformand sige til dem: det må I sgu ikke, kære venner, er I rigtig kloge? Det er forbudt, sådan noget må man selvfølgelig ikke gøre.

Nu kan jeg se, at der er et eller andet, jeg har sagt, som jeg ikke må sige. Jeg ved sgu ikke, hvad det var.

Første næstformand (Knud Østergaard):

Det er udtrykket »sgu«. Det beder jeg altså om, hvis man fortsat vil have ordet . . .

Preben Møller Hansen (FK):

Ja, ja, det er jo derfor, jeg er valgt, det er for at få ordet, det er ganske klart. Ingen skal da være i tvivl om det, og vi vil selvfølgelig tage ordet . . .

Første næstformand (Knud Østergaard):

Man diskuterer ikke med formanden.

Preben Møller Hansen (FK):

Nå, nej, men det er forsamlingen, jeg fortæller det. Man siger noget fra formandens side. Så går jeg ud fra, at forsamlingen hører, hvad der bliver sagt, og så svarer jeg forsamlingen, så den er klar over, at jeg er folkevalgt, og at jeg selvfølgelig ønsker at bestige talerstolen for at fremlægge de synspunkter, jeg har som folkevalgt.

Men det kan godt være, at formanden optog det sådan, at det var en dialog med formanden. Det var det selvfølgelig under ingen omstændigheder tænkt som.

Men vi skal videre i teksten, og jeg kan kun sige, at det, man foretager her, er et direkte brud på normal praksis. Det, man burde gøre, var, at man fra dette høje Ting i stedet for at gribe ind over for dem, der er beskæftiget ved Bornholmstrafikken, henstillede til arbejdsministeren, at han afskediger forligsmand Per Lindegaard, for han er i realiteten intet værd som forligsmand. Han er en nikkedukke, der kun gør det, som magthaverne forlanger af ham.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Tilbage efter hr. Preben Møller Hansens indlæg denne gang står der altså, selv om hr. Preben Møller Hansen fortæller fra Folketingets talerstol, at forligsmanden nu egenhændigt har udarbejdet et mæglingsforslag, som er en direkte forringelse af de eksisterende overenskomster, at hr. Preben Møller Hansen har sagt, og jeg citerer fra Politiken fra i går: »Jeg har sagt til medlemmerne, at det ville være klogt at stemme ja.«

Dér står vi så i den sag, og det fortæller noget om, at argumentationen vist bruges sådan, som det passer ind i situationen.

Socialdemokratiet skulle så gå ind i et lovforslag, forlanger hr. Preben Møller Hansen, som er fremsat, og som påviseligt ifølge citater er anbefalet af formanden for Sømændenes Forbund. Så vil hr. Preben Møller Hansen have Folketinget til nu bagefter at gribe ind i en forelagt tekst og lave paritetisk nævn. Så meget svigter vi ikke sømændenes formand. Det gør vi ikke.

(Kort bemærkning).

Svend Åge Petersen (KF):

Nu har vi lige været vidner til en ordførertale, der blev delt op mellem to. Den opdeling bestod dog i, at det stadig væk var samme person, der holdt den. Det var en formand for et parti, og det var en formand for sømændene, som ordføreren selv udtrykte det. Jeg var ikke helt klar over, at man kunne dele taletiden på den måde, men jeg har altså også lært noget i dag.

I går havde vi – og det var egentlig det, jeg ville sige, og jeg glemte at nævne det tidligere på dagen – nogle saglige, dygtige repræsentanter for sømændene, der var i deputation og fortalte om de problemer, som de mente det var værd at tage fat på på Bornholmsruten. De fortalte os mange ting, også svære ting, som vi måske ikke lige havde øje for. Det var detaljer, men det blev gjort på en positiv og saglig måde og en måde, som jeg tror at langt de fleste af Folketingets medlemmer i det udvalg lyttede intenst til.

Jeg er så til gengæld også nødt til at sige, at jeg har været lidt skuffet over, at vi ikke har set officielle repræsentanter for Sømændenes Forbund i deputation. Der havde været rig lejlighed for Sømændenes Forbund, som jo ellers nok markerer sig her i Danmark, til at komme i deputation og fortælle det fagligt arbejdende udvalg, hvad det er, der skal gøres ved dette problem. Har I nogle konstruktive forslag, så kom og fortæl os om dem! Men Sømændenes Forbund glimrede ved sit fravær i deputationen, hvor vi virkelig kunne have fået belyst nogle ting. Det var en skam.

(Kort bemærkning).

Preben Møller Hansen (FK):

Ja, hvad fanden hedder han ...

Første næstformand (Knud Østergaard):

Det er sidste advarsel, hr. Preben Møller Hansen.

Preben Møller Hansen (FK):

Nå, o.k., det må jeg jo så tage med, men taleren fra Det Konservative Folkeparti gav udtryk for, at han kan lære meget, og det er jeg slet ikke i tvivl om; det har jeg registreret af de indlæg, han har haft. Der er meget at lære

endnu, hvis man skal deltage i diskussionen om et emne, som man ikke har sat sig ind i.

Den pågældende gjorde opmærksom på, at der ingen repræsentant var for Sømændenes Forbund. Det er jo netop et udtryk for, at den pågældende ikke har fattet noget som helst af det, han beskæftiger sig med. I går var der en deputation bestående af 2 mand fra Bornholmstrafikken, forhandlerne, plus en repræsentant for Sømændenes Forbund, Mogens Frederiksen, som netop var den mand, der forhandlede oppe i forligsinstitutionen. Så der var altså repræsentanter for Sømændenes Forbund, men det har den pågældende åbenbart heller ikke fattet, og det er der så ikke noget at gøre ved.

Med hensyn til spørgsmålet fra hr. Kaj Poulsen vil jeg godt sige: det er såmænd ikke mig, man skal tage til indtægt. Det, det drejer sig om, er, at der er 57 mennesker på Bornholm beskæftiget i Bornholmstrafikken, der har stemt nej. Det er dem, det drejer sig om, og som Socialdemokratiets og Folketingets medlemmer her skal tage stilling til. Og dér må vi tage positivt stilling til fordel for dem og ikke til, hvem der sidder og repræsenterer i dette Folketing. De er fuldkommen underordnede i denne sag.

Det drejer sig om de arbejdere, der har forkastet et mæglingforslag. Det er dem, man skal værne, og deres interesser, man skal varetage. Det er vores opgave som arbejderrepræsentanter og ikke, hvad Per og Poul herinde repræsenterer. Det drejer sig om, hvordan arbejderne det pågældende sted har taget stilling til spørgsmålet, og de har stemt nej.

Derfor burde Socialdemokratiet også prøve på for en gangs skyld at støtte arbejderne frem for konsekvent at bekæmpe arbejderne i dette land.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Jeg tror også, at jeg som forbundsformand, der havde klokket så voldsomt i det, som hr. Preben Møller Hansen har gjort det i denne sag, havde brug for mange hundrede undskyldninger.

Der var ikke blevet et mæglingforslag, hvis hr. Preben Møller Hansen ikke havde anbefalet det, og derfor står vi, hvor vi er i dag.

(Kort bemærkning).

Preben Møller Hansen (FK):

Jeg vil gerne gentage, så det kan sive ind bag pandeskallen, at jeg i denne sag har givet udtryk for, at jeg overhovedet ikke har deltaget i disse forhandlinger på noget tidspunkt. Nu må det efterhånden også være gået op for Socialdemokraterne, at jeg ikke har deltaget i disse forhandlinger.

Derfor kan jeg ikke på noget tidspunkt over for forligsmændene have anbefalet dette mæglingforslag, og det er det, det drejer sig om ved normal praksis. Forligsmændene udarbejder kun et mæglingforslag under forudsætning af, at begge parter er indforstået med at anbefale det.

Men når hr. Kaj Poulsen gerne vil citere aviserne og tage det til indtægt, som står i aviserne, så prøv at læse de aviser, der kommer på Bornholm. Der står præcis det modsatte, men det har åbenbart ikke Socialdemokratiets interesse.

Første næstformand (Knud Østergaard):

Hr. Kaj Poulsen for den sidste korte bemærkning i denne omgang.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Jeg vil naturligvis gerne beklage, at jeg brugte hr. Preben Møller Hansens ord, for man skal jo være forsigtig med formuleringerne i denne sag. Jeg forstår godt, at en forbundsformand fra et forbund, som har klokke så voldsomt i en sag, som det er sket i denne her, har brug for hundrede tusinde undskyldninger.

Hvis det var sådan, at repræsentanter for forbundet ikke havde accepteret et mæglingforslag, havde vi ikke haft den sag i Folketinget i dag.

Første næstformand (Knud Østergaard):

Hr. Preben Møller Hansen for den sidste korte bemærkning i denne omgang.

(Kort bemærkning).

Preben Møller Hansen (FK):

Så vil jeg gerne have, at hr. Kaj Poulsen dokumenterer fra denne talerstol, at Sømændene

Forbundsrepræsentanter, der deltog i forhandlinger i Forligsinstitutionen, har anbefalet forligsmændene at udarbejde det nævnte forslag. Man kan ikke blot fyre sådan noget af.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslaget, § 1, således ændret, og §§ 2-5 vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Knud Østergaard):

Ønskes der afstemning om lovforslagets overgang til tredje behandling? (Ophold). (Preben Møller Hansen (FK): Ja tak!).

Afstemning

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges med 136 stemmer (S, KF, SF, V, RV, CD, FP og KRF) mod 4 (FK).

Første næstformand (Knud Østergaard):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Preben Møller Hansen (FK): Jeg gør indsigelse!).

Afstemning

Første næstformands forslag om, at lovforslaget går direkte til tredje behandling, vedtoges med 129 stemmer (S, KF, SF, V, RV, CD, FP og KRF) mod 4 (FK).

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af lovforslag nr. L 19:

Forslag til lov om produktansvar.
Af justitsministeren (Ninn-Hansen).
(Fremsat 7/10 87).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Lissa Mathiasen (S):